

STOTKA!

Ni sani ne znamo kako smo uspeli, ali eto, danas čitate stoti broj Biltena za samoobrazovanje i društvena pitanja. Nastočemo da u narednoj stotki budemo još informativniji i podsticajniji za razmišljanje, u čemu i dalje ozbiljno računamo i na vaš aktivan doprinos. Bivši radnici Trudbenik gradnje i stanari Trudbenikovih samačkih hotela traže vašu podršku za zahtev da se smeštajni kapaciteti Trudbenika izdvoje iz stečajne mase i prenemene u stambene jedinice. Mimo svih sporova u vezi sa restrukturiranjem, privatizacijom i stečajem Trudbenika, stvar je elementarne ljudskosti da se zaustavi izvljavanje nad stanarima samačkih hotela koje već godinama sproveđe Agencija za privatizaciju, za privatni vlasnik Monterra doo, pa sada i stečajni upravnik. Zoran Gočević iz Srboleka kroz iskustvo svog preduzeća i Jugoremedije preispituje osnovno načelo na kom počiva naš, kao i svaki drugi kapitalistički sistem – pravo na svojinu. Gledajući oko sebe, Zoran zaključuje da je ovo pravo u Srbiji ukinuto. Ni ljudskosti, ni svojinskog prava, da ne nabrajamo dalje. Gde god zavirate u društvu u Srbiji danas, svuda nam predstoji mukotrpno gradienje od početka. O perspektivama udruživanja radi zaštite elementarnih kolektivnih prava radnika razgovaramo u petak u 18h.

Učitelj neznačica i njegovi komiteti

PODRŽITE ZAHTEV DA SE ZAUSTAVI PROGON STANARA I REŠI STATUS SAMAČKIH HOTELA „TRUDBENIK GRADNJE“

Obaveštavamo javnost i učesnike u postupku stečaja Trudbenik gradnje doo o koracima koje smo preduzili na zaštitu smeštajnih kapaciteta Trudbenik gradnje od otuđenja u stečaju, i zaštitu stanara od progona koji se u kontinuitetu sprovodi od 2008. godine, i pozivamo vas da podržite naše zahteve.

Stečaj Trudbenik gradnje se vodi u atmosferi konstantnih zloupotreba, o kojima smo do sada u više navrata pisali, a što je samo nastavak zloupotreba koje su državne institucije napravile u restrukturiranju privrednog društva KMG Trudbenik, izdvajajući i privatizaciju Trudbenik Gradnje i njenom poslovanju nakon privatizacije. Stečajni postupak u Trudbenik gradnji nije doveo ni do pobijanja štetnih poslova nesavesnog vlasnika ni do obeštećenja oplačkanih radnika, naprotiv, pretvorio se u finalni čin dugotrajnog uništavanja nekadašnjeg privrednog giganta i ustolječenja nove bogataške elite na račun radnika koji su tog giganta decenijama stvarali i unapredivali.

Naporedo sa aktivnostima koje preduzimamo protiv zloupotreba u stečaju, pozivamo vas da podržite naš zahtev za rešenje neodložnog problema smeštajnih kapaciteta Trudbenik gradnje, u kojima sud i stečajni upravnik nastavljaju istu politiku koju je vodila i uprava koja nas je oplaččala i dovela preduzeće do stečaja. Bivšim radnicima Trudbenik gradnje se i dalje uskrcaje pravo na podelu stanova koje su dobili odlukom organa privrednog društva pre privatizacije.

Naime, Trudbenik gradnja u svojoj imovini ima samački hotel u Bloku 70, i 27. marta 2006. godine donela je odluku da se ovi smeštajni kapaciteti podele radnicima u cilju rešavanja nijihovog stambenog pitanja. Ta odluka nije niti izmenjena, ili ukinuta, niti je sprovedena u delo, a i dalje je na snazi. Nakon privatizacije Trudbenik gradnje 2008. godine, novi vlasnik Monterra doo nije sprovedao ovu odluku, već je krenula sa progonom stanara, nasilnim iseljenjima, isključenjem struje i vode, otkazima ugovora o radu i zaposlenima koji su odbili da se iseli i dr. Nakon otvaranja stečaja, umesto da stečajni upravnik, koji je sada zakonski zastupnik Trudbenik gradnje, sprovede odluku od 27. marta 2006. godine, ili da na neki drugi način reši problem stanara ovog i drugih smeštajnih kapaciteta Trudbenik gradnje, progon se nastavio sa istom žestinom kao i u vremenu Montereine uprave u Trudbenik gradnji. Bivši radnici Trudbenik gradnje su pretrpeli najveću štetu od pijačarske privatizacije i propasti nijihovog preduzeća, dovedeni su u potpuno beznadžan položaj i neshvatljiv nam je cinizam sa kojim sud sada izgovara da samo postupa "po zakonu", a zapravo u interesu sumnjičvih poverilaca i protiv elementarne humanosti.

U tom cilju smo se obratili stečajnom upravniku sa zahtevom da zaštitи nesporna prava radnika i sproveđe odluku od 27. marta 2006. godine, i da isto rešenje primeni i na druge smeštajne kapacitete Trudbenik gradnje. Prenosimo naš zahtev u celosti.

za samoobrazovanje Rilten privredni pitanja

uciteljneznalica.org

DA LI JE PRAVO NA SVOJINU UKINUTO U SRBIJI?



Imenovati TO ratom

Zašto ovo pitam? Pokušaću da objasnim na sudsini Jugoremedije i Srboleka, mada se isto pitanje može postaviti u svakom preduzeću i uposte na svakom koraku u svakoj oblasti društva u Srbiji danas.

Srbolek i Jugoremediji su dva preduzeća koja imaju dosta zajedničkih tačaka. Pre svega, oba se bave proizvodnjom i prometom lekova, i oba su akcionarska društva privatizovana po Zakonu o svojinskoj transformaciji iz 1997. godine, koji je davao prednost u kupovinu akcija radnicima i penzionerima. Zatim, kao i kod svih farmaceutskih firmi, njihova intelektualna svojina – licence za proizvodnju lekova, ima naročito veliku vrednost u poređenju sa drugim industrijskim granama. Bez intelektualne svojine bi stale, a objekti ostali prazni. Naravno, važi i obrnuto – licence same po sebi ne znače ništa ako fabrika nema adekvatne kapacitete za proizvodnju. Dozvoli za proizvodnju se dobija samo ako imate i jedno i drugo, ali je specifičnost farmacije kao složene industrije da je intelektualna svojina u vidu licenci ima naročito veliku vrednost. I Jugoremediji i Srbolekove licence su godinama sticanе. Intelektualna svojina oba preduzeća je rezultat odgovorne poslovne politike dugoročnog planiranja i ulaganja u što bolji i skladniji razvoj proizvodnje.

Sledeća bitna dodirna tačka između Srboleka i Jugoremedije je to što su oba preduzeća otisla u stečaj, oba odlukom državnih vlasti.

Srbolek je otisau u stečaj maja 2011. godine, zato što je država odbila da podrži program za oporavak firme koji su predlagali radnici-akcionari nakon hapšenja Jovice Stefanovića. O tome sam već mnogo puta pisao i govorio: Stefanović je 2005. godine „greškom“ države samoproglašio za večinskog vlasnika Srboleka (iako njegov vlasnički ideo nikada nije prešao 25%); dok smo se borili protiv Stefanovićeve pljačke organi gorjenja su nam govorili da je pravda spora, ali dostižna; a kada je „pravda“ napokon stigla i kada je trebalo sanirati katastrofu u Srboleku koja je ostala iz Stefanovića, ta država, koja je svojim odlukama ugrozila imovinu akcionara, odbila je da podrži oporavak fabrike, gurnula nas u stečaj i ostavila bez imovine.

Jugoremedija je otisla u stečaj decembra 2012. godine, zato što je vlast pohapsila rukovodstvo koje je uspešno sprovedlo oporavak fabrike nakon što su je radnici-akcionari preoteli od onog istog malopre pomenutog Jovice Stefanovića, još jedne mrâčne dodirne tačke između dve nekada uspešne fabrike lekova. Nešto pre nego u Srboleku, Stefanović je i u Jugoremediji od 2002. do 2007. godine zavesti isti režim samovolje i pljačke na osnovu toga što mu je država prodala manjinski paket akcija. Radnici i mali akcionari su se izborili protiv njega, postavili svoju upravu, izvukli se iz dugova i investirali 10 miliona evra u modernizaciju proizvodnih pogona. Kad je videla da ne može finansijski da ih slomi, država je pohapsila rukovodstvo Jugoremedija na osnovu nejasnih i neubedljivih optužbi za zloupotrebu i gurnula fabriku u stečaj.

Pozadina zločina

Jos od 2010. godine i kolege iz Jugoremedije i mi iz Srboleka upozoravamo javnost da se u ovoj priči ne radi samo o nama, nego da pozadina uništavanja farmaceutske industrije u Srbiji treba da zabrine svakog građanina. Te 2010. godine država je promenile propise tako što je izjednačila domaće proizvođače sa uvoznicima koji samo pakuju stare farmaceutske proizvode, ali kako je to učinila? Ne tako što je liberalizovala tržište i ukinula povlašćen položaj domaćoj proizvodnji, već tako što je stranim lekovima pakovanom u Srbiji dala status „domaćeg“ proizvoda. Dakle čista prevara potrošača! Jedan od tada najmoćnijih pakeraja stranih lekova bio je Delta farm iz Novog Sada, cije vlasništvo je skriveno na off shore računu. Ova firma je istovremeno bila

i ključni saradnik Jovice Stefanovića u uništavanju Srboleka i Jugoremedije, što ne treba da čudi – Stefanovićeva „poslovna politika“ u Srboleku i Jugoremediji bila je da izvlači novac i ne učiši ništa proizvodne kapacitete, što dugoročno znači odumiranje proizvodnje i svodenje na pakteraj. Sa druge strane, politika radnika i malih akcionara je bila očuvanje proizvodnih kapaciteta. Problem koji ovde hoču da podvučem je da je država, pored toga što je prevarila potrošače lekova, u isto vreme i ukinula svojinska prava na malih akcionara i gurnula naše fabrike u stečaj bez ikakvog stvarnog razloga, da bi favorizovala uvoznike da bez konkurenčije ovladaju tržištem. U stečaju je naša imovina postala plen za nastavak pljačke koju su započeli Jovica Stefanović i Delta farm.

Srbolekove licence, osamnaest registracija lekova među kojima je bio i Nitroglicerin, izdvojene su iz celine proizvodnog pogona u ulici Kraljevića Marka 2, iako je bilo jasno da bi prodajom mesta proizvodnje zajedno sa licencama, kao iđućim proizvodnim celine, bila postignuta neuporediva veća cena nego prodajom nefunkcionalnih delova – proizvodnog pogona kao nekretnine, a licenci bez mesta proizvodnje. Da sada ne ponavljaju poznatu priču za koje smešne pare su prodali Srbolekovi objekti u Kraljevića Marka (zona Savamale) i u Sarajevskoj ulici (zona budućeg „Beograda na vodi“) i koliko su tu oštećeni poveroci. Najgorje je ipak prošla intelektualna svojina Srboleka.

Osamnaest Srbolekova licenci prodato je za samo 1.100.000,00 dinara. Prilikom procene imovine na početku stečaja, u svom ekonomsko-finansijskom izveštaju stečajni upravnik nije nudio licence u vrednost preduzeća, sa izgovorom da su prestale da važe. Zatim ih je, tako „nevažeće“ i „bezvredne“ ipak stavio na prodaju, sa „od okta“ procenjenom početnom cenom, ne uzimajući sve vrednosne i merne aspekte u obzir, da bi onda u svoj sledeći redovni izveštaj dopunio vrednost stečajne mase za onih smešnih 1.100.000,00 dinara koje je postigao na prodaji licenci koje je prvobitno procenio sa nulom!

Simptomatično je da su Srbolekove licence prodate preduzeću Union Mediku iz Novog Sada, koje je pre toga uzelio zakup objekte, pogone i licence za proizvodnju lekova Jugoremedije! Iako nije kupio Jugoremediju, već ju je uzeo u zakup do odluke o reorganizaciji, znači na određeno vreme, Union Medik je uspešan da se trajno upiše kao nosilac svih licenci za proizvodnju Jugoremedijinih lekova, i da se nameste kao predlažač plana reorganizacije. Država, to jest njena Agencija za lekove je odobrila privremenom zakupcu Jugoremedije da bez mesta proizvodnje, samo na osnovu ugovora o zakupu Jugoremedije, registruje licence Srboleka i Jugoremedije, uz posredovanje lokalnih funkcionera Zrenjanina pod izgovorom da će se time zaposlit 50 do 60 radnika. O tome nisu razmisljali kada je trebalo da pomognu da u Jugoremediji i Srboleku ne ostane bez posla ukupno 800 radnika. Da je

Simptomično je da su Srbolekove licence prodate preduzeću Union Mediku iz Novog Sada, koje je pre toga uzelio zakup objekte, pogone i licence za proizvodnju lekova Jugoremedije! Iako nije kupio Jugoremediju, već ju je uzeo u zakup do odluke o reorganizaciji, znači na određeno vreme, Union Medik je uspešan da se trajno upiše kao nosilac svih licenci za proizvodnju Jugoremedijinih lekova, i da se nameste kao predlažač plana reorganizacije. Država, to jest njena Agencija za lekove je odobrila privremenom zakupcu Jugoremedije da bez mesta proizvodnje, samo na osnovu ugovora o zakupu Jugoremedije, registruje licence Srboleka i Jugoremedije, uz posredovanje lokalnih funkcionera Zrenjanina pod izgovorom da će se time zaposlit 50 do 60 radnika. O tome nisu razmisljali kada je trebalo da pomognu da u Jugoremediji i Srboleku ne ostane bez posla ukupno 800 radnika. Da je

takov odnos političara i njihova briga za preduzeće i radnike postojao ranije, do stečaja u ova dva preduzeća ne bi ni došlo. Ali mi i dalje živimo u zemlji u kojoj je pravo na svojinu ukinuto – imate je kad vam država to dozvoli, a nemate kad je država protiv vas.

Šansa za Jugoremediju

Na traženje bivših radnika i akcionara Jugoremedije Gradski zavod za vеstаčenje u Beogradu je prošle godine ponovo procenio imovinu Jugoremedije u stečaju. Sud je uvažio zahtev da se u novoj proceni primeni metoda diskontovanja novčanih tokova (DNT) i da se proceni intelektualna svojina. Vеstаčenje je pokazalo da je na osnovu procene licenci Jugoremedijinih lekova vrednost njene imovine porasla za 40 miliona evra. Ukupna nova vrednost Jugoremedije procenjena je na 68 miliona evra. Sad su na potezu sud i država. Bivši radnici, danas poveroci Jugoremedije traže od sudije Milana Pajtševe da naredi podnosiču plana reorganizacije Union Mediku da svoj plan uskladi sa novom procenom, što je jedino logično i zakonito rešenje i neshvatljivo je da se sud već mesecima okleva da ga doneše. Imamo puno razloga da sumnjamo da se sprema iz tog oklevanja.

Ona „spora ali dostižna pravda“ koja je „napokon stigla“ u Srbolek hapšenjem Jovice Stefanovića 2010. godine ustvari se još uvek oteže. Sustavne njezine završene su u prvom stepenu, a sva bitna imovina Srboleka je već raskručena u stečaju, nepovratno. Nama malim akcionarima i radnicima nije jasno čemu uopšte služi ta i takva pravda. Zaštiti svojinskih prava sigurno su u službi.

Nadam se da država u Jugoremediji neće favorizovati interese Union Medika na štetu proizvodnje i malih akcionara i da će spreći nastavak pljačke kroz reorganizaciju. Nadam se, ali njeni dosadašnje ponašanja navodi na pitanje da li postoji kontinuitet između Jovice Stefanovića, Delta Farma i Union Medika? Prve dve firme su godinama tesno saradivale u poslovnim okrugovima i proizvodnje lekova i saučestvovali u pljački Srboleka i Jugoremedije uz podršku države, a kada su obe ušle u „probleme sa zakonom“ i kada su imena krenula da im se povlače po novinama, odjednom se niotkada pojavljuje Union Medik, čiji je vlasnik iz sasvim drugih branša (pekar) da nastavi „poslove“ tačno tamo gde su predhodnici stali, i on takođe dobija punu podršku države. Da li će se ovaj stečaj nastaviti, ili će država preispitati i razvezati sve povezane firme koje su ne samo uništile akcionarima imovinu i radnicima radna mesta, već su i državu oštetiše za milionske sume za poreze i doprinose, a društvo lišile dva vredna i napredna proizvodnja lekova sa godinama unapredvinim proizvodnim kapacitetima i intelektualnom svojicom, koja bi i dan danas mogla da proizvodi budućnost i nova radna mesta.

Zoran Gočević, bivši radnik i predsednik odbora poverilaca Srboleka u stečaju ▶

Petak 20. februar 2015. godine u 18.00h
Učitelj neznačica i njegovi komiteti
Resavska 21, stan br. 5, Beograd

Učitelj neznačica i njegovi komiteti
pozivaju vas na okrugli sto

ZADRUGARSTVO I ZAPOŠLJAVANJE

Agencije za zapošljavanje i omladinske zadruge danas su sinonimi za prikrivanje rada na crno i razne druge oblike „zaobilaznja“ procedura radi eksploracije radnika. Naravno, baš ovi oblici posredovanja između poslodavaca koji traže radnike i radnica koji traže posao uključuju podršku i podsticaje države. Prošlogodišnje izmene Zakona o radu, kojima je ukinuta starosna granica od 30 godina za članstvo u omladinskim zadrugama, samo je legalizovala ukorenjenu praksu

na tržištu „povremenih, privremenih i sličnih poslova za koje se ne zasniva radni odnos“ (član 3 stav 8 Zakona o zadrugarstvu), ali je pitanje da li će stvarno doprineti unapređenju položaja radnika koji se zapošljavaju na ovaj način.

Da li organizovanje u uslužne zadruge radi traženja posla može biti način da se istovremeno zaštite kolektivna prava radnika i da se poslodavcima obezbedi sigurnost i kontinuitet u obavljanju posla?

donator:



FONDACIJA ZA OTVORENO DRUŠTVO • OPEN SOCIETY FOUNDATION

partneri:



UČITELJ NEZNAČICA
I NJEGOVI KOMITETI



RAVNOPRAVNOST

